

INTERAKTIVNA MULTIMEDIJSKA IZLOŽBA "MUZEJ KOJI SE SAKRIO"

IRENA SERTIĆ □ udružna "Heureka", Zagreb

sl 1-6 Interaktivna multimedijkska izložba
"Muzej koji se sakrio"

Uvažavajući činjenicu da baština pripada svim dobним skupinama i svim slojevima društva, muzejska se djelatnost u svijetu sve više okreće mladim generacijama, pa tako uz dinamične i privlačne programe koje djeci i mladima kao edukativnu nadopunu nude postojeći muzeji, koji su prije svega građeni za odrasle, velikom dinamikom niču muzeji posebno oblikovani i posvećeni djeci i mladima.

Institucija dječjeg muzeja u svijetu je poznata već čitavo jedno stoljeće. Prvi dječji muzej osnovan je 1899. u Brooklynu. Od tada njegova popularnost sve više raste te je broj novootvorenih dječjih muzeja u svijetu sve veći, osobito u posljednja dva desetljeća. Danas u SAD-u postoji više od 300 dječjih muzeja, a u Europi više od 90.

Hoće li i Hrvatska dobiti svoj prvi dječji muzej?

Nizom kulturno-edukativnih akcija namijenjenih djeci i mladima, prije nepune četiri godine udružna Heureka je započela projekt osnivanja prvog dječjeg muzeja u Hrvatskoj, ustanove koja bi, uz izuzetne mogućnosti provođenja slobodnog vremena djece i mladih u kvalitetnim kulturnim sadržajima, omogućila da se muzejska djelatnost potpuno približi djeci te omogući prenošenje kulture na djeci dostupan i prilagođen način. Kao sastavni dio projekta, u jesen 2001. godine je u oživljenom dijelu zagrebačkog Paromlina održana prva interaktivna multimedijkska izložba za djecu u Hrvatskoj "Muzej koji se sakrio". Autorica izložbe: Irena Sertić, postav: Irena Sertić, Dalibor Martinis, oblikovanje postava: Dragutin Broz, grafički dizajn: Dalibor Martinis, lutke: Dijana Možnik, makete: Tomislav Barb, Gordana Vresnik, fotografije: Boris Cvjetanović.

Izložba je imala edukativan karakter, a cilj joj je bio da se na jednostavniji i djeci pristupačan način predstavi i približi muzejska djelatnost najmladim posjetiocima, a izložba učini ugodnim iskustvom učenja o muzejima. Djeca su po prirodi aktivna i znatiteljna, sa snažnim potrebama za novim doživljajima i spoznajama. Stoga su u prikladno uređenom prostoru predmeti u sklopu postava stavljeni u djeci privlačno kontekstualno okruženje koje pobuduje emocionalne reakcije, nudi dramski mini svijet u koji mlađi posjetiocci mogu uroniti, koji mogu istraživati, isprobavati te se njime slobodno kretati. Putem slika, posebno uredenih vitrina, fotografija, interaktivnih izložaka - lutaka, maketa, mobila i slagalica te video filmova i kompjutorskih prezentacija na plazma ekranu koji su omogućavali intervencije, i manipulacije posjetiocu, te uz pomoć brojnih radionica, izložba je mlađom naraštaju prikazala razvitak muzeja i predložila fenomen muzeja na nov i zanimljiv način te objasnila temeljne pojmove o muzejima i muzejskoj arhitekturi.

Djeca su imala priliku graditi vlastito znanje o tome što su to muzeji, o tome kako su nastali i kako su se mijenjali kroz povijest, o tome što je muzejska kolekcija i muzejski predmet, o vrstama muzeja, arhitekturi, o radu kustosa i sl. Muzeji su posjetiteljima postajali razumljivi i privlačni time što im je omogućeno da za vrijeme posjeta ovoj izložbi u njima otkrivaju bezbroj zanimljivih stvari. Tako su uz raznovrsne i zanimljive predmete koje možemo naći u različitim vrstama muzeja, posjetitelji mogli vidjeti naobičan, gotovo muzejski primjer starog industrijskog pogona kroz film o proizvodnji čavala za potkivanje deva snimljen u staroj karlovačkoj tvornici ili primjere neobičnih muzeja kao što su muzej snijega i leda ili muzej pijeska.

Izložbom su se nastojali potaknuti posjetitelji da potraže odgovore na pitanja: zašto uopće skupljamo predmete? Tko je prvi započeo? Kako je došlo do toga da ta navika ili možda strast preraste u ozbiljan posao stvaranja muzeja? I, što su to muzeji, kako izgledaju te po čemu se razlikuju? Ona im je omogućavala učenje kroz istraživanje i iskustvo, ohrabrilaca ih da predmete diraju, proučavaju te ih na različite načine koriste. Osnovno je geslo izložbe bilo: **ZNATI nešto znači KORISTITI to.** Uz to što vidimo i čujemo, potrebno je **ČINITI** kako bismo razumjeli.

Izložba promovira principe i metode rada budućeg dječjeg muzeja koji izrastaju na najsuvremenijim pedagoško-psihološkim načelima te saznanjima iz razvojne psihologije i metodike poučavanja djece i mladih. Umjesto jednosmjerno komunikacije koju nude predmeti u vitrinama i natpisi na izložbi, ostvaren je princip interaktivnosti - dvosmjeran aktivan odnos između izložaka, ambijenta i posjetioca koji je važan u formiraju pažnje, percepcije i dugotrajnog pamćenja. Mlađim se posjetiocima nudi mogućnost izbora sadržaja, omogućava prilagođavanje različitim stilovima učenja i vrstama inteligencije. Posjetoci su mogli sami postaviti pop art izložbu, složiti raspored prostorija i postav izložbe na maketi Pompidou centra ili postaviti natpise uz izložene predmete povjesnog muzeja. Objekti, predmeti i natpisi su stavljeni na visinu koja odgovara vidnom polju djeteta te postavljeni na različite načine: vizualni (mnogo slika koje objašnjavaju sadržaj izložbe), matematički (omogućavaju posjetiteljima upotrebu

matematičkih operacija razvrstavanja objekata prema broju i veličini), prostorni (mobilni dijelovi makete muzeja omogućavaju posjetiteljima da uz pomoć pomoćnih pregrada kombiniraju različita prostorna rješenja izložbe na maketi), kinetički (uz vremeplov je postavljena rampa s koje se može skakati na mekanu podlogu), interpersonalni (radeći na grupnim zadacima, izložba omogućava intervenciju malih posjetitelja u prostoru) te intrapersonalni (postoje mesta predviđena za razmišljanje i odmor).

Dodatna je zanimljivost bila i gostovanje izložbe Brooklyn's Childrens Museuma s izložbom *Global Shoes* te izložba fotografija *Paromlin* Borisa Cvjetanovića.

Uz izložbu je tiskan i interaktivni priručnik "Muzej koji se sakrio" koji prikazuje razvitak muzeja i u kojem se daju temeljni pojmovi o muzejima - knjiga koja poziva čitače da se ponašaju kao posjetiocii interaktivnog muzeja - umjesto na čitanje od početka do kraja poziva ih na razgledanje, prelistavanje (u)naprijed, (u)natrag ili bez smjera, na zaustavljanje kad uhvate nešto zanimljivo, na traženje zanimljivih činjenica i aktivnosti koje ih zabavljaju kao i na upotrebu maštice i kreativnosti.

Autorica priručnika: Irena Sertić, predgovor: dr. Ivo Maroević, recenzenti: dr. Ivo Maroević i Branka Stipančić.

“THE MUSEUM THAT IS HIDING”

With the aim of creating an institution in Croatia that would enable museum activities to be made accessible to children and to enable the transfer of culture to children in a way that is suited to them, "Heureka" had, three years ago, started an initiative and began the realisation of the project for creating the first Children's Museum in Croatia. As an integral part of the project, it presented an interactive multimedia exhibition for children and youths titled *The museum that is hiding*, which took place between October 24th and November 24th 2001 at the Paromlin.

In a suitably prepared space, through pictures, specially constructed cases and interactive exhibits - dolls, mobiles and scale models, jigsaws and video films and computer presentations that allow the visitors to intervene and manipulate the exhibit, as well as through numerous workshops, the exhibition showed the young generation the development of museums and presented the phenomenon of museums in a new and interesting way.

The exhibition was accompanied by a handbook. This is the first exhibition of its kind in our country intended for the young and we believe that it can serve as a model for future informal forms of their education.